

P.n.
Koroška osrednja knjižnica
"dr. France Sušnik"
Na gradu 1
2390-Ravne na Koroškem - SLO

SLOVENSKI VEŠTNIK, Tavriserstr. 16, A-9020 Celovec

Celovec • četrtek • 27. junij 2002

štev. 26 (3175) • letnik 57 • cena 0,73 evra

Predlog za topografijo v 394 koroških krajih

Konec minulega tedna sta obe politični osrednji organizaciji, ZSO in NSKS, predstavili javnosti izdelan predlog za ureditev dvojezične topografije na Koroškem, ki sta ga izdelali posebej v ta namen ustanovljeni delovni skupini.

Predsednik ZSO dr. Sturm je poudaril, da so dvojezična krajevna imena del skupne koroške dediščine, niso umetno vnešena in zato tudi v interesu nemško govoreče večine. Prav tako je dvojezičnost v smislu smernic EU, ki je sama po sebi mirovni projekt in ki je že dobro zasidran v Evropi.

Predsednik NSKS Sadovnik je poudaril, da je treba kljub nekaterim negativnim reakcijam ohraniti trezno glavo in postaviti v ospredje tisto, kar imamo skupnega. Apelirati da je treba, tako Sadovnik, na deželno vlado, ki naj končno uvidi, da je treba odločitev ustavnega sodišča uresničiti.

Manjšinski zakon, sprejet leta 1976, ni nastal v skladu z zahtevami manjšine. Zdaj je priložnost, da se to popravi. Vsekakor pa po zakonu noben ukrep ne sme poslabšati obstoječega statusa in pravic manjšin v državi.

Dr. Apovnik je poudaril, da ima manjšina pravico do dvojezične topografije že po členu 7 državne pogodbe. »Doslej smo bili ali preveč potrpežljivi ali pa prešibki, in nič se ni doslej premaknilo na bolje,« je dejal dr. Apovnik. V preteklosti pa je celo prišlo do poslabšanja, če si pogledamo samo način zasedanja ravnateljskih mest na dvojezičnih šolah.

Organizaciji kot nekakšen pričakovani kompromis predlagata dvojezično topografijo za 394 krajev na Koroškem. Osnova za to številko je štetje prebivalstva iz leta 1971, saj je ustavno sodišče predvidevalo za ureditev »daljše časovno obdobje«, upoštevani pa so kraji z nad 10 odstotki dvojezičnih prebivalcev.

Obe organizaciji sta trdno odločeni, da vztrajata na odločitvi ustavnega sodišča: »Nismo pripravljene, da bi ne upoštevali odločitev najvišjega sodišča.« Na vsak način pa mora biti odločitev prav tako v okviru državne pogodbe.

Odločitev nikakor ni prišla kot strela z jasnega; vedelo se je

za tožbo in proces je trajal več let, prav tako se je vedelo, da klavzula 25 % ne bo mogla zdržati. Dr. Sturm je slikovito orisal položaj na Koroškem: »Haider v Ameriki predstavlja regijo Alpe-Jadran kot pozitivno, tukaj pa odstranja dvojezične napise na avtocestah.« Za-

stopniki organizacij pa so pred zastopniki tiska še poudarili, da mora vlada odločitev sodišča vsekakor upoštevati; slovenski predlog je kompromis že sam po sebi, kajti »računanje« na osnovi štetij prebivalstva je problematično, saj nikoli ne kaže resnične podobe dežele. S. W.

Kljub hudi vročini je praznovanje 60-letnice oboroženega odpora na Koroškem, ki je bilo pri Peršmanu v Podpeci, privabilo veliko množico ljudi. Na sliki Peter Kuchar, predsednik ZKP, prejema odličje Zveze združenj borcev Slovenije.

Več na strani 2.

PREBLISK

■ Predlog za dvojezično topografijo je torej s slovenske strani izdelan. Odziva še ni in lahko samo upamo, da se bo kje kakšna glava streznila in uvidela, da jih je lahko sram, če se zaletavajo v uporabo slovenskega jezika.

Kdor bere spomine naših izseljencev, pravilneje pregnanec, vidi, kako samoumevno pišejo o Šentjanžu, Melvičah, Metlovi itd. Ljudje, tam rojeni, z vsemi koreninami, kakršne lahko sploh obstajajo, pa ne bi smeli teh krajev poimenovati tako, kakor so jih od pamtveka poimenovali že njihovi predniki. Saj nismo Ljubljančani, ki hodijo nakupovat v Klagenfurt in Villach! Tu smo doma!

Spominjam se, da se je FPÖ nekoč čisto uradno (ne šalim se!)

pritožila, ker da ima slovenska gimnazija na svojem pisemskem papirju napis v dveh jezikih. Gimnazija da je v Celovcu in Celovec da ne spada v dvojezično ozemlje! Rada bi tem gospodom pomagala še dlje: tam se otroci namreč celo učijo v slovenščini!!! Kdaj se bodo pritožili, da slovenščina na

O »schildbürgerjih«

slovenski gimnaziji nima kaj iskati? Tole pa naj bi bila šala, toda koroška realnost ...

Še posebej, ker so – po izjavah ljudi iz deželne vlade – deželni politiki menda poklicani, da Slovence varujejo pred nepremišljenimi odločitvami ustavnega sodišča. In to resno mislijo. S. W.

SLOVENIJA

Spremembe v jeseni

Jesni bodo v Sloveniji volitve za novega predsednika države, za župane in člane občinskih svetov. Za predsedniško mesto

se bo potegoval tudi zdajšnji premier in predsednik Liberalne demokracije Slovenije Janez Drnovšek; ta njegova izjava je zbudila nemalo presenečenja. Poznavalci ocenjujejo, da je njegova izvolitev zelo realna, saj ne bo imel resnejših tekemcev. Še najresnejši od slednjih naj bi bil dr. France Arhar, bivši guverner Narodne banke, ki vstopa v volitve kot neodvisen kandidat.

Kandidatura dr. Drnovška je dolgo »visela v zraku« predvsem zaradi njegovega načetelega zdravja. Drnovšek je zagotovil, da se mu je zdravstveno stanje stabiliziralo. Ocenjuje, da je koalicija dovolj trdna, da lahko prepusti krmilo vlade komu drugemu iz vrst LDS. Govorice krožijo za to mesto okoli Toneta Ropa, zdajšnjega ministra za finance.

Zaradi obilice dela v vladi (zaključna pogajanja vstopa Slovenije v EU in NATO) v vladni koaliciji o kadrovske spremembah ne bodo razpravljali pred koncem poletnih počitnic. Predsedniške volitve naj bi bile 10. novembra, spremembe v vladi pa naj bi torej izpeljali do konca septembra.

A. K.

SPD SRCE
vabi na

Srce goes Rock

- kugel-i z Dunaja: electronic grooves; Drum&Space
- Soda Export iz Salzburga
- CatCall iz Salzburga
- Jazziks iz Celovca
- Irony of Fate iz Borovelj

v soboto,
29. junija 2002,
ob 19.30
v Kulturni dom
v Dobrtli vasi

V MESECU JULIJU:

**MODERNI
ANTIKVARIAT
SLO
VENSKE
KNJIGE**

unikati po znižanih cenah
knjige po 1-2-3-4-5 €

**Knjigarna Drava
»Naša Knjiga«**

Vsak dan
od 8.30-13 in 14-18,
v soboto od 8.30-12
Paulitschgasse 5-7

V nedeljo, 23. junija 2002, je Zveza koroških partizanov in prijateljev protifašističnega boja proslavila pri Peršmanu 60-letnico upora koroških Slovencev proti nacistični strahovladni in za preživetje slovenskega naroda. Proslave se je udeležilo toliko ljudi, kot jih prej kdajkoli pri Peršmanu še ni bilo, med njimi veliko mlajših, ki sami grozot druge svetovne vojne niso doživeli. Nad spomenikom so vihrale zastave Avstrije, Slovenije, Italije in Združenih držav Amerike.

Predsednik Zveze koroških partizanov Peter Kuchar je na začetku svojega govora poudaril, da je koroškim Slovincem bil upor vsiljen, ker so »nas koroški nacisti hoteli uničiti in zbrisati z naše domače zemlje, na kateri naš rod že prebiva nad 1400 let«.

Povod za partizanski upor je bil pregon koroških Slovencev aprila 1942. Uprli so se delavci, kmetje, hlapci, dekle in inteligenca. Partizanstvo je imelo široko podporo domačinov, partizane pa so podpirali tudi zavzniki in avstrijski antifašisti, ki so v Beli Krajini ustanovili dva partizanska bataljona.

Kuchar je spomnil na boje, ki so na Koroškem, v Pliberku in pri Borovljah, trajali še po kapitulaciji Nemčije. V teh bojih so padli številni partizani. Vojaški poraz pa na Koroškem ni pomenil konca vpliva nacistov, ki so po vojni zasedli pomembna in odgovorna mesta. Še danes na Koroškem sramotijo partizane in jim odrekajo čast ter priznanje za njihov boj. Kuchar je zahteval, da meddržavna zgodovinska komisija položi na mizo ves arhivni material o pokolih pri Peršmanu in Hojniku, o Mičejevih in o obglavljenih iz Sel in Železne Kaple ter o pregonu koroških Slovencev.

Odločno pa je Kuchar zavrnil vse zahteve po koncu partizanskih proslav: »Zveza koroških partizanov ne bo izpolnila želje hajmatdinst, da utihnemo in prenehamo delovati. Ne, mi se bomo še naprej združevali in borili za naše pravice ter za izpolnitev člena 7 ADP. Tesno bomo sodelovali z »Društvom prijateljev Peršmanovega doma«, ki bo po celi Avstriji obveščal antifašiste o našem uporu«. Svoj nagovor je Kuchar zaključil z besedami »Naša organizacija želi mirno sožitje obeh narodov na Koroškem. Smo za spoštovanje ustave in svobodno življenje v Avstriji!«.

V imenu Društva prijateljev Peršmanovega doma je spregovorila mag. Gudrun Blohberger in predstavila cilje delovanja.

60-letnice upora se je udeležil tudi Bob Pery, član zavezniške komisije pri IV. operativni coni NOB. Svoj kratki nagovor, v katerem je poudaril ponos nad pogumnim bojem koroških Slovencev proti nacističnemu vojaškemu stroju, je zaključil s klicem »Nič več vojne, nič več fašizma!«.

Predsednik ANPI, združenja partizanov Furlanije Julijske

PERŠMAN-PODPECA-ZKP

Masovna udeležba na proslavi ob 60-letnici upora

Dipl. trg. Ferdinand Lacina in inž. Peter Kuchar

Dr. Marjan Sturm

Maja Malle

krajine, Federico Vincenti, je izrazil čast slovenskim partizanom, ki so se na samem ozemlju tretjega rajha uprli nacizmu. Poudaril je solidarnost bivših borcev in opozoril, da ANPI podpira zaščitni zakon za Slovence, ki ga trenutna italijanska vlada ne izvaja. Slovenija si je prav zaradi svojega partizanskega upora zaslužila članstvo v EU, kajti Evropska unija temelji na zmagi nad nacizmom in fašizmom.

V imenu Združenja Zveze borcev NOB Slovenije je spregovoril general Branko Jerkič. S partizanskim uporom so Slovenci dokazali svojo pripadnost demokratičnim vrednotam Ev-

rope. Če danes hočejo upor kriminalizirati, je treba povedati, da je partizanski upor podlaga slovenske državnosti ter suverenosti Avstrije in člena 7 Avstrijske državne pogodbe. Avstrija naj bo zato do svojih slovenskih rojakov velikodušna.

Podpredsednik Zveze borcev Tone Polšak je predsedniku ZKP Petru Kucharju izročil zlato odličje Zveze borcev NOB.

Proslave ob 60-letnici upora koroških Slovencev se je udeležil tudi predsednik Avstrijske lige za človekove pravice dipl. trg. Ferdinand Lacina. Bivši minister, ki sodi med pokončne osebnosti v tej državi, je dejal, da je tudi Liga za človekove pravice bila žrtev nacizma. Ustanovljena je bila pred 75 leti, ko so človekove pravice bile hudo ogrožene, so jo nacisti prepovedali, številne njene člane, branitelje človekovih pravic, pa pahnili v kacet. Po vojni je bila Liga v duhu antifašizma na novo ustanovljena in ni čudno, tako Lacina, da so številni koroški Slovenci njeni člani. Ohranitev človekovih pravic, kamor sodijo tudi pravice manjšin, je merilo demokratičnosti družbe.

Lacina je podkrepil smiselnost spominskih proslav, ne gre

pa mešati vzrokov in posledic. Zato nekateri zahtevajo konec takšnih in podobnih proslav. A vse večja nevarnost neonacizma in rasizma je dokaz za potrebno spominjanje. Slej ko prej namreč velja geslo »Sprava da, pozaba ne!«.

Slavnostni govornik v nedeljo je bil predsednik ZSO in sosveta koroških Slovencev dr. Marjan Sturm. Strnjeno je prikazal politični položaj, ko se je na koroškem vnel upor: Evropa je bila okupirana, nacizem je prodiral proti Sovjetski zvezi, proti Balkanu, meje na Karavankah ni bilo več, Gorenjska je dobila ime »Südkärnten« (Južna Koroška), večina nemškega civilnega kadra na Slovenskem so bili Korošci in Štajerci iz bivše Avstrije, in ne nazadnje nasilni pregon nad 1000 koroških Slovencev. Vse to so bili dokazi za to, da je človeštvo stalo pred alternativo: barbarstvo ali upor.

Sturm je poudaril, da se koroški Slovenci za upor niso odločili iz osvajalskih namenov, tudi ne, ker bi svoj narod imeli za vzvišenega in večvrednega, ampak zato, da bi v skrajni sili, preprečili genocid in barbarstvo v Evropi. S tem so prispevali svoj delež k osvoboditvi Evrope.

Zato je sporočilo današnjega srečanja »Nikoli več«, in pa, da so sožitje, strpnost in odprtost vrednote, ki jih je treba uveljavljati v vsakdanjem življenju. Povsod tam, kjer se te vrednote začenejo rušiti, ni več daleč do tistega trenutka, ko svoje opravi orožje.

Na Koroškem so se uprli predvsem Slovenci, a tudi pripadniki večinskega naroda! Še posebej pomembno je bilo odporniško gibanje za ujetnike v kacetu na Ljubelju, ki so se ob uspešnem pobegu vedno spet pridružili partizanom, in tudi za vse tiste prisilne delavce, ki so se tudi ob prvi priložnosti priključili partizanskemu gibanju.

Na Koroškem so se zoper nacizem borili pripadniki osmih narodov. »Ponosni smo na to zgodovino, ponosni smo na vse tiste, ki so v tem težkem času spoznali potrebo časa in se uprli. In s spoštovanjem se spominjamo vseh tistih, ki so v tem boju padli,« je dejal Sturm.

Poudaril je, da teh spoznanj na Koroškem ne delijo vsi. Nekateri celo obrekujejo partizanski upor in ga skušajo omalovaževati. Zato gre »vsa zahvala vam, koroškim partizanom, ki ste vsa povojna leta vztrajali na vaši resnici, jo posredovali mlajšim rodovom in kljub hudim napadom niste klonili. Vi ste vzdržali stike z bivšimi borci-tovariši v Sloveniji, Italiji in še kje in tako prispevali k osveščanju javnosti, predvsem pa mlajših koroških rodov. Hvala vam, tudi zato, ker osnove naših pravic, namreč člen 7 ADP, izhaja prav iz vašega prispevka v borbi zoper nacizem. In tu se krog zaključuje. Tisti, ki nasprotujejo partizanskemu uporu, se hkrati zoperstavljajo tudi členu 7 ADP in inštitucijam pravne države, kot so to ustavno sodišče. Zato bomo slej ko prej vztrajali na antifašističnem izročilu, saj je avstrijska državna pogodba sad in rezultat prav tega antifašističnega upora. Prav zaradi tega pozdravljamo vse odločitve ustavnega sodišča iz zadnjih desetih let. Naj spomnim, da je ustavno sodišče ugodilo pritožbi glede javne dvojezične šole v Celovcu, 4. razreda v ljudski šoli, uradnega jezika in ne nazadnje dvojezičnih topografskih napisov. Vse to brez člena 7 ne bi bilo mogoče«.

Boj za realizacijo teh odločitev ustavnega sodišča bo še dolg, a danes je potrebno poudariti, komu se imamo zahvaliti, da imamo člen 7 ADP, na čigar osnovi sprejema ustavno sodišče svoje odločitve. »Vam, dragi partizani, drage partizanke, in vsem žrtvam, velja najtoplejša zahvala«.

Živimo v času velikih izzivov, je dejal govornik. Proces evropske integracije se razširja in pogloblja. Zato sem tudi prepričan, da nazadnjaške sile na Koroškem nimajo politične perspektive.

Selili so nas ...

Nadaljevanje
iz prejšnje številke

V službi pri Himmlerjevem adjutantju

8. julija je zvečer prišla Gretla k nam in rekla, da se moram za naslednji dan pripraviti. Videla sem gube na očetovem obrazu. Mama ni prikrivala ihtenja. Zgodaj zjutraj me je oče pospremil na kolodvor. Gretla je sklenila, da se odpelje z menoj v München. Tako daleč od taborišča doselj še nobena ni bila. Očetove mokre oči so me ob slovesu zelo bolele. Mehak je postal, odkar nas je Hitler začel preganjati.

München je bil ves razbit, ko smo prišli na glavni kolodvor. Saj je bil tudi ta samo še razvalina. Gretla me je peljala v Karlstrasse 10. Moj šef je bil Schnitzler, menda je bil prej šofer. Bil je hauptsturmführer in adjutant Himmlerja. Moj mrki obraz šefu gotovo ni bil všeč. No, privaditi se bo treba! Peljali so me v kuhinjo. Kakih 32 let star, močan kuhar z rdečimi lasmi in pegastim obrazom me je radovedno gledal. Bil je iz Gdanska. Takoj sem morala pomivati posodo. Solze so mi padale v vodo.

Imela sem svojo sobo. Kuhar me je zjutraj poklical po telefonu. Vstajali smo ob pol sedmih. Zvečer se je popivanje esesovcev zavleklo do ene ure in še dlje. V kuhinji in v obih kazinah v hiši sem imela dovolj dela. Moj podšef – to je bil kuhar – se je, čeprav je bil gestapovec, pred menoj vedno pritoževal čez Hitlerjevo taktiko. Jaz pa sem molčala. Nobenemu nisem nič zaupala. Preveč sem že občutila, kakšni so tisti, ki nosijo na črni podlagi svoj beli SS. Govorila sem malo, a mnogo poslušala. Rekli so mi, da sem za svoja leta preveč zamišljena. Kako naj bi ne bila! Saj nisem imela človeka, ki bi se mu lahko pokazala taka, kot sem. Nikomur se nisem mogla razodeti. Tudi staršem, sestri ali bratu nisem mogla pisati, ker so pošto strogo kontrolirali. Ven nisem smela. Vse moje življenje je potekalo v kuhinji. Količkrat sem se obupana vrgla na posteljo in jokala. Ljudje so mi bili tuji in sovražila sem jih.

Septembra 1944 mi je pisala sestra iz Altdorfa, da so taborišče v Frauenaaurachu razpustili in da jih je nekaj prišlo v taborišče Eichstätt. Slovo da je bilo zelo težko. Dve in pol leti skupnega življenja je bilo povezal izseljence v trdno skupnost. Lojzka je pisala, da je najhuje Francetu, ker sedaj nihče ne more skrbeti zanj. Ves raztrgan je bil. Tudi pral si je sam. Mama in oče da sta prišla v Eichstätt.

Prosila sem šefa, če bi smela obiskati starše v Eichstättu. Ni bilo tako daleč od Münchna. Po dolgem oklevanju mi je dovolil.

Prišla sem v eichstättsko taborišče, ki je bilo v velikem

Mira Zorec, rojena Wutti, vnukinja Franceta Grafenauerja, je doma iz Dol v Ziljski dolini. Kot otrok je bila z družino leta 1942 izseljena v Frauenaaurach, kjer je umrla njena babica. Mira živi kot upokojena učiteljica v Piranu v Sloveniji. Svoje spomine je objavila v povojni reviji Svoboda. Močno skrajšane objavljamo v seriji spominov na izseljenstvo.

gradu. Na dvorišču se me moji prejšnji otročki divje pozdravili. Tako blede so se mi zdeli. Iz grajskega zidovja niso mogli nikamor. Ves dan so se podili po temnih hodnikih napol razpadle stavbe.

V taborišču Eichstätt so razdelili 200 ljudi na tri sobe, kjer ni bilo lesenih tal, samo cement. Jedli so iz poškodovanih skled. Mize so bile postavljene na hodniku. Poleg lakote, teme, tesnobe, so jih nadlegovale še stenice. Prestrašila sem se, ko sem zagledala mamo. Bleda in suha je bila. K zdravniku je niso pustili in šele pozneje smo zvedeli, da je zbolela na pljučih. Oče je bil še bolj postaran, sključen ... Nič ni tožil, nič tarnal. Delal je v neki tovarni kisa. Tovarnar je bil goreč katolik, z očetom pa je ravnal hujše kakor z živino. Oče je tam stradal. Mesečna plača je bila vedno manjša. Najbolj pa sem skrbelo starše jaz, ker so bili od avgusta do septembra 1944 najhujši bombni napadi na München. Zato sta bila oba vesela, ko sem prišla. Felaherjeva družina, Lapuševi, naši in še nekaj drugih družin je bilo zaposleno, da bi jih poslali kam v Avstrijo. Tako bi se vsaj rešili taborišča v Eichstättu, čeprav bi bili kljub temu pod nadzorstvom. Ravno ob mojem obisku so dobili obvestilo, da bo stvar ugodno rešena. To me je potolažilo. Ko sem po dveh dneh odšla nazaj, nisem bila tako potrta.

München so Angleži iz dneva v dan bombardirali. Vsi smo morali v klet, kadar je zapela v radiu kukavica in smo vedeli, da bodo zatulile sirene. Gestapovci so se vedno zelo bali. Jaz sem v kakem kotu v kleti želela, da bi zadeli tudi našo hišo in uničili vse papirje in akte, ki jih je čuval SS. Nič mi ni bilo, če bi bila morala tudi sama umreti. Po napadu sem bila vedno razočarana. Iz bližnje okolice so odnašali ranjence, slišala sem klice obupa iz gorečih hiš, naša palača pa je stala, stala in se mrzlo nasmihala prizadetim.

V neki trgovini sem nekoč, ko sem šla po mleko, odkrila rusko vadnico. Začela sem se torej učiti rusko. Nek gestapovec je našel mojo knjigo in jo

nesel k šefu. Sum, da sem špijonka, je postal še očitnejši. Popoldne sem morala nesti kavo v šefovo pisarno. Rekal mi je, naj se usedem. Potem je začel z dolgim uvodom. Kar nekam očetovskega se je delal. Končno pa me je vprašal, zakaj imam ruske knjige. Popravila sem – knjigo – in mu povedala, da bi se rada kaj učila. Človeku nikoli ne škoduje, če kaj zna. Povedala sem mu tudi, kako rada bi bila študirala, pa sem postala končno dekla in to mi je nemogoče. Nenadoma me je vprašal, ali hočem biti Nemka ali ne. Jaz pa sem mu odvrnila, da nisem in nikoli ne mislim postati. To mu je bilo dovolj. Neslišno je vstopil njegov 19-letni sekretar in

Schnitzler je pritekel ves vznemirjen v kuhinjo. Tam pa ni bilo nič na zalogi. Kaj sedaj? Kuhar se je spravil na dunajske zrezke. Vzel je sekuro in sredi kuhinje sekal kosti. Tedaj pa je vstopil Himmler. Kuhar je postal rdeč kot rak, Schnitzler je prebledel, jaz pa sem komaj zadrževala smeh. Sklanjala sem se nad posodo. Takega sprejema si Himmler gotovo ni pričakoval. Ni se dolgo mudil. Vsi so se odkašljali, ko je odšel.

Štela sem dneve, kdaj bo prišla pošta o našem odhodu. Ni je bilo še tako hitro. Spoznala sem še nekaj ljudi iz koncentracijskega taborišča Dachau. Delali so na dvorišču. Vsi so imeli rdeče trikotnike na levem rokavu. To so bili politični kaznjenci. Spoznala sem tudi dva češka študenta, ki sta tako trdno upala na konec vojne, da sem se tudi jaz otresla otopelosti. Spoznala sem tudi neko služkinjo, Primorko Marijo. V svoji sobi me je učila partizanskih pesmi. Pravila mi je o fantih v gozdovih, o njihovih delih. Kako me je njeno pripovedovanje navdušilo! Na vsak način sem dala duška vsemu sovraštvu do svoje okolice.

Tiste dni me je poklical šef v pisarno in mi na kratko povedal, da me bo pustil iti s starši. To da se moram samo njemu zahvaliti, kajti lahko bi me pridržal, če bi hotel. »Volksdeutsche Mittelstelle« je bila namreč pod njegovim nadzorstvom.

Še istega dne sem vrgla vse svoje stvari v kovček in že naslednjega dne odpotovala iz Münchna v Eichstätt.

V Freistadtu v Gornji Avstriji

1. oktobra 1944 smo se Felaherjevi iz Melvič, Lapuševi iz Šentjanža, Dragašnikovi s Kostanj, Wastlнови iz Metlove in naša družina odpeljali proti Linzu. Po treh dneh smo pristali v Freistadtu v Gornji Avstriji. Šef tekstilne tovarne Haberkorn nas je prijazno sprejel. Stanovali smo spet v barakah. Vsaka družina je imela svojo sobo. Po skoraj treh letih smo bile družine spet zase. Brat je prišel, tudi sestra se je rešila svoje histerične šefinje in jaz –

ah, jaz, sem se izvila iz krempljev in senc gestapa.

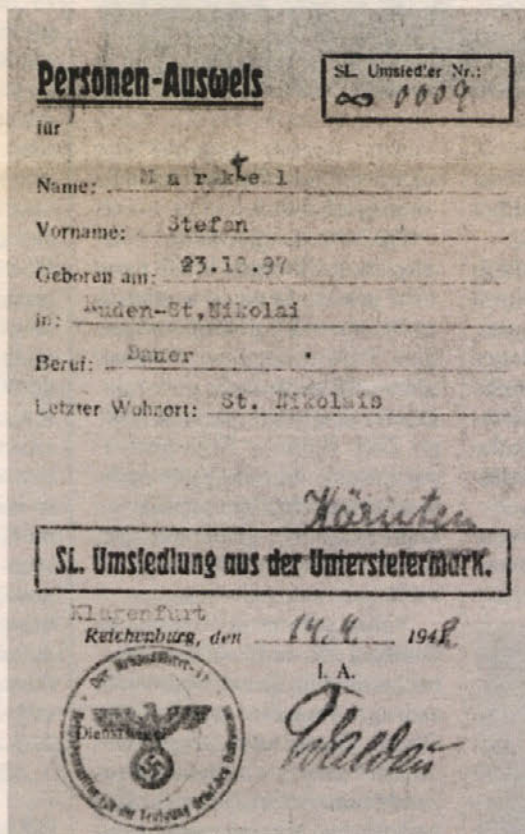
Morali smo veliko delati. Dobili smo nekaj plače, sicer manj kot drugi, a nekaj je bilo. Bili smo tudi prosti po delu. Delali smo v izmenah od četrte ure zjutraj do desete ure zvečer. A bili smo lačni. Tu smo šele prav izkusili, kaj se pravi biti lačen. Moči so nam pešale, šef pa je zahteval vedno več. Njemu je vojna pač prinašala dobiček! Tkali smo trake za padala.

Oče je delal v kovačnici. Neko sredo so ga prinesli domov. Ves je bil trd. Dolgo ga nismo mogli spraviti k življenju. Pozneje je povedal, da je bil pri polni zavesti. Slabost ga je bila tako premagala, da se ni mogel več ganiti. Vedno, kadar smo dobili tistih 7 dkg kruha na dan, ga je dal nam otrokom. Imela sem najboljšega očeta.

Decembra so poklicali brata k vojakom. Imel je 16 let, očeta pa so poslali za nekaj dni v Linz v tovarno avionov. Na velikonočno nedeljo zjutraj je prišel nazaj. Vso noč je bil hodil. Ves lačen je najprej vprašal, če imamo kak kosček kruha. K sreči smo ga imeli, ker smo od sestre Ele iz Maribora dobili paket. Ona je sama živela ob kartah, pa nam je skozi vso dobo pomagala več kakor je mogla.

Zadnje besnenje fašizma

Oče je pravil, da so v tisti tovarni delali sami inozemci – evakuiranci. Bili so še mnogo bolj sestradani kakor mi. Pomlad je bila še mrzla in ti ljudje niso imeli kaj obleči. Padali so od lakote po tleh, stražarji pa so jih topli, češ da nočejo delati. Na kolodvoru je tudi videl, kako so odpeljali v odprtih živinskih vagonih internirance iz Mauthausna. Kar jih je sproti pomrlo, so jih zmetali ven, kakor pokvarjeno blago. To niso bili več ljudje, to so bili skeleti, ki so skoraj z živalskim glasom prosili v jutranjem mrazu vode.

Vsak izseljenec je dobil svojo številko

šef mu je rekel, naj me odvede. Ker pa so se v adjutanturi začeli pripravljati na sprejem Himmlerja, je šef na mojo zadevo nekako pozabil. Nekoč pozneje me je bil v pijanosti poklical, me prijel za roko, ki sem mu jo odtegnila, in rekel, da bi me bil lahko dal v koncentracijsko taborišče v Dachau. Toda, ker je »dobrega srca« in ker sem še mlada, si bo vzel čas, da me bo poučil. Oddahnila sem se. To je torej za mano!

Nestrpno sem čakala, kdaj me bodo poslali s starši v Avstrijo v kako tovarno. Končno je to le postalo resnica. Toda poprej smo dočakali prihod Himmlerja. To je bilo letanja in nervoze! Nekega popoldneva ga je nepričakovano prineslo.

RAZSTAVA
DRAGA DRUŠKOVIČA

Potapljanje v notranjost

Umetnik Drago Druškovič se je rodil v Celovcu, otroštvo in mladost pa je preživel v Lešah, nato pa je študiral likovno umetnost in psihologijo v Gradcu in Salzburgu. Od leta

1974 dalje umetniško ustvarja in prepotoval je razne države Južne Amerike, Azije itd. Umetnik se je in se intenzivno bavi s kulturo južnoameriških staroselcev, simboliko, mistiko, z budizmom, s svetom šamanov. Vsi ti elementi so močno vplivali na notranji svet umetnika, ki je ponotranjen človek, nagnjen k meditiranju. Za njega je poleg s človeškimi čutili doživetega sveta in resničnosti pomembna še nevidna realnost in neskončno veliko svetov, ki se

nahajajo zunaj človeške racionalnosti. Barvna paleta sega od črne do rdeče, njegove barve so tihe, včasih skrivnostno temne. Osnovne barve niso kričeče, temveč izžarevajo prijeten sijaj, so pravzaprav elegantne. Opažovalca nevsiljivo pritegnejo in fascinirajo v povezavi z vsebino, izpovedjo in oblikovno strukturo.

Razstava je na ogled do 31. 8. v prostorih Zveze Bank v Celovcu, med poslovnim časom. M. Š.

ZAKLJUČNI KONCERT GLASBENE ŠOLE NA KOROŠKEM

V Zahomcu navdušenje nad uspehi GŠ

Odlikovani dijakinje in dijaki ter profesorji glasbene šole.

Vsakoletni zaključni koncerti, ki jih Glasbena šola na Koroškem v sodelovanju z društvi, ki so nosilci krajevnih podružnic šole, izmenično prireja po vaseh in krajih dvojezičnega ozemlja, so umetniško-akustični obračun o delu zavoda v preteklem letu. Zaradi velika razpona delovnega območja, saj sega od Labota na Zilo, in zaradi obilice sodelujočih, se je vodstvo šole odločilo za delitev zaključnih koncertov. Letošnja koncerta sta bila v Podjuni in na Zilji. Prvi v Kulturnem domu v Dobrli vasi, drugi pa v torek, 18. junija 2002, v večnamenski hiši v Zahomcu.

Predsednik društva mag. Urban Popotnik je na začetku svojega pozdrava poudaril obširno kulturno poslanstvo glasbene šole, ki ne pozna etničnih in jezikovnih ovir, ter je zahteve deželnega glavarja in hajmatdinstva, naj koroški Slovenci končno

izkažejo potrebno »hvaležnost« za deželne dobrote, zavrnil kot neumestne in neupravičene.

Popotnik je poudaril, da je glasbena šola bila in bo odprta za vse, ki se ne glede na jezikovno ali kulturno opredeljenost hočejo pod njeno streho izobraževati. »To bo ostalo tako in je bilo tako tudi takrat, ko glasbena šola od dežele ni dobila niti groša podpore.«

Mag. Roman Verdel, ravnatelj glasbene šole, se je zahvalil staršem, dijakom in učiteljem za izkazano zaupanje, ki ga je šola v polni meri izpolnila. Njeni dijaki so v minulem šolskem letu sodelovali na več kot 50 prireditvah in so dosegali pomembne uspehe. Na deželnem tekmovanju glasbenih šol »ars musica« je nastopilo 12 učenek in učencev glasbene šole in vsi so bili uspešni. Ena učenka, Nina Popotnig, pa je uspešno

tekmovala na državnem tekmovanju glasbenih šol.

Predsednik glasbene šole mag. Božo Hartman je vse navzoče prosil, da so se v minuti molka spomnili pokojne učiteljice Puškaš, saj so z njeno osebnostjo najtesneje povezani začetki delovanja glasbene šole pri Zilji. Sploh je Zilja primer pozitivnih kulturnih, jezikovnih in narodnopolitičnih premikov, ki jih je sprožila glasbena šola, za kar je posebno zahvalo izrekel Ziljanom in učiteljem.

Veliko pohvale in priznanja je Glasbeni šoli na Koroškem izrekel predsednik Zveze slovenskih zadrug, domačin dr. Ludvik Druml. Zadruga zveza je z veseljem prevzela sponzorstvo elektronskega klavirja za glasbeno šolo, ker je to odprta šola, ki mladim v deželi, ne glede na pripadnost, nudi najboljšo glasbeno izobrazbo, obenem pa jih vzgaja k odprtosti in strpnosti. Mimo tega pa, tako Druml, tudi dežela ne more in ne sme.

Zaključni koncert je bil pravo doživetje in je nudil reprezentativen pregled nad starostno strukturo dijakov in nad instrumentalno ponudbo šole, saj je na sedmih glasbilih sodelovalo 30 dijakin in dijakov iz enajstih oddelkov od Šmihela preko Galicije in Ledinc do Ziljske Bistrice.

Zaključni koncert v Zahomcu pa je bil tudi pravšnja priložnost za podeljevanje priznanj zaslužnim pedagogom in dijakinjam ter dijakom, ki so Glasbeno šolo na Koroškem uspešno zastopali na tekmovanjih.

Franc Wakounig

KAJ BO Z RADIJSKIM
SPOREDOM V SLOVENŠČINI

Manjšinski radio pomeni več

Mnogo je trenutno slišati o slovenskem dnevnem sporedu, ki se glasi »Radio dva« in ki je samo del obsežnega pilotnega projekta. Črtanje prav tega delnega področja bi ogrozilo celotni projekt in vrhu tega povzročilo demokratsko- in izobraževalno politični backflash po vsej Avstriji.

Celotnemu projektu je ime »Manjšinski radio na Koroškem«; bil je sklenjen decembra 2000 med radijskima postajama AGORA in ORF ter med radijskima postajama Korotan in ORF. Bil je določen s pogodbo in zagotovljen do konca marca 2002. Cilj je bil – po črtanju finančnih sredstev – zagotoviti nadaljnji obstoj 24-urnega slovenskega in slovensko-nemškega radijskega sporeda v sodelovanju s slovenskim uredništvom ORF. Radijske postaje so oddajale program na privatni frekvenci AGORA Korotan AKO lokalni radio d.o.o., hčerinskega podjetja radia AGORA in radia Korotan. Da bi družba dosegla boljše strukturiranost, je julija 2001 povežala oddajne čase. Od takrat naprej oblikujejo sodelavke in sodelavci vseh treh udeleženi uredništva pod imenom »Radio dva« 12-urni spored v slovenskem jeziku, radio AGORA vnaša štiri in radio Korotan osem ur oddajnega časa. Od 18.00 do 06.00 ure oddaja radio AGORA samostojen dvo- in večjezičen program in omogoča s tem kot edina nekomercialna in neodvisna radijska postaja na Koroškem v okviru »prostega dostopa« zanimajočim se posameznim osebam, skupinam, organizacijam, šolam itd, da oblikujejo svoje radijske oddaje. Skupno s takratnimi odgovornimi na ORF – to so

bili deželni intendant Draxler in generalni intendant Weiss – so bili položeni temelji za vzorno sodelovanje, ki ga lahko imenujemo »botra« za v zakonu ORF §5 člen 2 navedenega programskega naročila junija 2001 noveliranega zakona za radijske postaje.

Kooperacija je omogočala ORF izredno ugodno realizacijo programskega naročila in dala zadolženemu radiu Korotan možnost, da sodeluje v okviru programa radia dva, čeprav je radio Korotan sam odločil, da ukine poslovanje, čim bo ORF obvezno oddajal v jezikih manjšin.

Iz medijsko-političnega vidika je najbolj pomembno dejstvo, da se je s stvarnimi in razumnimi dogovori doseglo kljub nizkim stroškom visok output. Slovenska manjšina ima poleg dnevnih oddaj v ORF dvanajsturni slovenski dnevni spored, ki mora odgovorjati javnopravnim kriterijem, kljub temu vsebuje elemente privatnega radijskega sporeda. Nadalje obstaja dvojezični program radia AGORA, ki skuša približevati nemško-govorečemu večinskemu prebivalstvu slovensko kulturo in slovenski jezik ter prispevati k enakopravni prisotnosti prvotne koroške kulture v etru.

Omenjena ureditev se približuje na evropski ravni favoriziranemu modelu (javnopravno – privatno komercialno – neodvisen radio) in zagotavlja diferencirano in raznoliko informiranje. Ureditev zagotavlja manjšini možnost izbiranja, kot ga ima večinsko prebivalstvo, nadalje zagotavlja iz demokratsko političnega vidika pravico do svobodnega izražanja mnenja.

Ni mogoče razjasniti, zakaj dogovori, ki so bili sklenjeni pred enim letom, ne bi veljali več, zakaj bi bila vodstvu ORF ugodna varianta naenkrat predraga. Če pa hočemo zagotavljati pravico do medijske raznolikosti v prihodnje, se bomo morali skupno in glasno javiti k besedi.

SREČANJE ŠOLARJEV Tradicionalna literarna delavnica

Osnovnošolci iz Vetrinja, glavnošolci iz Borovelj in šolarji osnovne šole Poljane iz Ljubljane so 13. junija imeli že

tradicionalno literarno delavnico. Tokrat so jo dopolnili z ogledom Škocjanskih jam in s kratkim obiskom na morju. Delo je potekalo v mešanih avstrijsko-slovenskih skupinah. Literarne delavnice so del izvenšolskega programa k & k centra v Šentjanžu v Rožu.

LIBELIČE Glasbeni sprejem na meji

Pretekli petek sta se na mejnem prehodu Libeliče ob spremstvu pevke in pevcev srečala župana občine Dravograd Rado Krpač in Suhe Gerhard Visotschnig. Obe občini sta pred dvema letoma podpisali partnersko pogodbo, ki obrodi tudi že prve sadove. Kot velik uspeh vidi župan Gerhard Visotschnig v premagovanju predsodkov in strahu, ki so bremenili obmejno prebivalstvo. Na dnevnem

redu so tudi redna srečanja občinskih predstavništev z obeh strani, sodelovanje ljudskih šol s Suhe in Žvabeka z LŠ v Dravogradu (obisk športnega dneva). Na vsakoletni ajdov praznik v Žvabeku prihajajo tudi kmetje iz Libelič s svojimi produkti, nadalje je športnikom na voljo tudi gorska kolesarska proga preko mejnega prehoda Libeliče. Srečanje oktetov je prav tako dobro sprejeto na obeh straneh meje. V načrtu pa je še tesnejše gospodarsko sodelovanje. V soboto pa bo na Suhi srečanje godb na pihal. M. Š.

RAZSTAVA DEL FRANCA MERKAČA V EVROPSKI HIŠI

V stružen les ujete besedne tvorbe

Ali ste vedeli kaj je »prostornik«? Ne! No, potem pa nič drugega kot pot pod nogo in ravedno na eno od prihodnjih razstav Franca Merkača, če ste morda zamudili zanimivo, izživno in v svoji nenavadnosti kljub temu klasično razstavo v celovski Evropski hiši. Razstava se je pričela v petek, 21. junija (uradni začetek poletja), in se končala včeraj, 26. junija, z izžrebanjem dobitnikov FRANKIKATOV, to je unikatnih izdelkov Franca Merkača. Morda ste bili v nedeljo dopoldne celo na literarnem branju »odžejam trajanje«, ko je Franc Merkač bral iz svoje pesniške zbirke »Trlo-pitipitop«.

Torej, kaj so prostorniki? Najprej je to besedna tvorba, ki jo je Merkač določil za svoje umetniške objekte, ki stojijo, ležijo ali visijo v prostoru in ki imajo v sebi nov prostor, izstružen s posebno tehniko in v soglasju oz. sozvočju z raščestnostjo lesa. Prostorniki so torej objekti v prostoru. S to besedno tvorbo in z objekti Franc Merkač na eni strani zbuja v sebi in v soljudeh občutek za prostor in čas, na drugi strani pa odkriva, kako je meje tega prostora mogoče preseči in prekoračiti z novimi objekti, ne da bi pri tem kaj porušili in podrli.

Franc Merkač na stružnem stroju

Prostorniki v senčno-lučni igri

Franca Merkača je v petek, 21. junija, popoldne najprej pripravil kratek uvod v struženje, med katerim so ostružki kar tako štrkali po zraku, potem pa je osebno vodil skozi razstavo. Zelo premišljeno in s posebnim poudarkom na prostorskost razporejeni objekti, od brnce do sklede za sadje, od svetilke do energetskega naboja, in to vse iz lesa, so pritegnili pozornost navzočih in sprožili seveda številna vprašanja. Marsikdo je prvič zavestno videl, kaj vse je

mogoče narediti iz lesa. Da les ni zmeraj les, je tudi postalo vsem jasno. Tu je bila češnjovina, tam smrekovina, tu gladek les, tam zgrbančena vereja. Posebno pozornost pa so zbujali prav štirioglati struženi krožniki iz macesnovine, lesa, ki je menda za ta dela zelo neprimeren. Prav na macesnovih objekti je Franc Merkač dokazal, da je mojster struženja. Pa tudi mojster besede, kot izkazuje beseda »prostornik«.

Franc Wakounig

PETJE POD LIPO NA BAJTIŠAH

V tihi mrak je donela pesem ...

Košata in stoletna lipa pri Lenčiji na Bajtišah kot nalašč vabi ljudi, da se zbirajo okoli nje in pod njo. Predvsem v toplih poletnih večerih sta počitek in pomenek v njeni senči prijetno doživetje in oddih za

dušo ter telo. Minulo soboto, 22. junija, zvečer pa je številne obiskovalce privabilo ubrano prepevljanje treh zborov, kajti SPD »Borovlje« in društveni Komorni zbor sta za zaključek pevske sezone že drugič vabila na koncert »Petje pod lipo«. V goste sta povabila ženski oktet »Pet in tri« iz Šentlipša v Podjuni in šentjanske tamburaše. Ti se namreč v novem sestavu pripravljajo na premierni nastop, ki bo v soboto, 6. julija 2002, zvečer v Šentjanžu, ko se bojo spomnili 100 let tamburanja na Koroškem. Oktet »Pet in tri« ne

zbuja zanimanja le zaradi imena, pač pa predvsem zato, ker ženske iz Šentlipša in okolice, ki so si vse bolj ali manj v žlahiti, pojejo lep in izbran repertoar.

Koncert je bil za vse prijetno doživetje. Nastopajoče skupine so se tako po velikosti kot po izboru pesmi zelo ujemale, vrhu tega pa takšni nastopi krepijo prijateljstva in vezi med zbori in utrjujejo pevsko in kulturno solidarnost in zavest med pevci in s poslušalci. Predsednik Komornega zbora Herman Kelih pa je z živahno povezavo med posameznimi točkami še dodatno poskrbel za dobro voljo in vse povabil na prihodnje »Petje pod lipo«.

wafra

Ženski oktet »Pet in tri« iz Šentlipša v Podjuni

LJUBLJANA

Festival uličnih gledališč – Ana Desetnica

Peti mednarodni festival uličnih gledališč Ana Desetnica bo v Ljubljani in nekaterih drugih slovenskih krajih potekal od 26. 6. do 6. 7. 2002.

MEDNARODNO PRIJATELJSKO SREČANJE

Znanosti za vse v k & k centru

V torek, 11. junija 2002, so bili v sklopu 2. Avstrijskega tedna znanosti v k & k centru v Šentjanžu predstavljeni zanimivi projekti številnih pridelateljev iz prostora Alpe-Jadran. Avstrijski inštitut za vzhodno in jugovzhodno Evropo – izpostava Ljubljana – je predstavil spekter dejavnosti avstrijsko-slovenskega znanstvenega sodelovanja. Vodja inštituta dr. Miroslav Polzer je v svojem prispevku izpostavil temo spoznavanja soseda s pomočjo moderne komunikacijske tehnologije (internet). Na ogled je bila tudi zbirka inštitutovih publikacij. (Projekt je bil predstavljen tudi 6. junija 2002 na Starem trgu v Celovcu). Z referatom »Evropska unija od zunaj« je program obogatila častna gostja dr. Collette Mazzucelli (Transatlantic Internet Seminar on Kosovo/a and South Eastern Europe, New York). V središču pozornosti njenega prispevka je bil evropski integracijski proces, ki je zaradi raznolikosti jezikov in kultur v Evropi precej bolj zapleten kot v ZDA.

Slikovna predstavitev projekta »Ognjišča, črne kuhinje in dimnice v alpsko-jadranškem prostoru«, ki ga je pripravila dr. Herta Maurer-Lausegger v okviru iniciative »Kulturologija & ekonomija« z Inštituta za slavistiko celovške univerze, je omogočila vpogled v raznolikost kulturne dediščine od južne Tirolske preko Koroške in Gorenjske pa vse tja v kraški svet na Pri-

morskem. Program je popestrila rožanska črna kuhinja, opremljena s starim orodjem.

Projektna skupina Gimnazije Jesenice je kot partner iniciative »Kulturologija & ekonomija« predstavila etnografsko filmsko dokumentacijo z naslovom »Črne kuhinje izpod Karavank«, kjer je predstavljeno življenje in delo v še ohranjenih starih črnih kuhinjah.

Srednja gostinska šola iz Radovljice je nazorno prestavila temo od žita do kruha. Na ogled sta bila videofilm in manjša razstava etnografskih predmetov.

Projekt »Prekoračitev meja«, ki ga je skupno s svojimi dijaki slovenske gimnazije pripravil v Celovcu prof. Štefan Pinter, je obiskovalcem ponudil vpogled v življenje prebivalcev in naselij ob stari zgodovinski poti čez Ljubelj.

Srednja ekonomsko-turistična šola Radovljica je predstavila projekte o narodni in kulturni identiteti Slovencev, projekt o morskih ribah na spletu in uprizoritev Molierove igre »Zdravnik po sili«.

Projekti Višje šole za gospodarske poklice iz Šentpetra so se ukvarjali s psihičnem položajem izseljencev, s strategijami izključevanja in namenskega uničevanja manjšin ob primeru koroških Slovencev ter s fenomenom človeka za maso. Svoj program je šola popestrila s predstavitvijo videofilma z naslovom »Bela vrtnica«, ki je bil posnet na zaključni šolski prireditvi v Šentpetru.

Turistično podjetje Stefaner iz Sveč, generalni partner Avstrijskega tedna 2002 na Koroškem, je sodelovalo s pedagoškim projektom v naravi, medtem ko je gostinsko podjetje Seher ponudilo vpogled v okusno kulinariko rožanske kuhinje. Jasno, da je tudi kulinarika potekala čisto v duhu znanosti za vse. H. L.

Mladi »znanstveniki« pred k & k-centru

Na festivalu, ki si ga je samo lani v Ljubljani ogledalo več kot 33000 gledalcev, bo letos nastopilo 42 različnih skupin iz devetih držav, festivalsko središče pa bo mestni park Zvezda.

V posebnem programu za otroke bodo potekale številne spretne delavnice, v katerih se bodo otroci učili žongliranja, hoje po hoduljah in še mnogo drugega. Del festivala bo – kot vsa leta doslej – tudi oder hendikepiranih,

posebno pozornost pa bodo na enotedenski delavnici posvetili izobraževanju strokovnjakov. Poleg že vidnega bo predstavljena tudi nova oblika bolj dramatičnih uličnih predstav, tako imenovanih »site specific work«.

Program in podrobnejše informacije o posameznih skupinah, predstavah in mestu dogajanja dobite na spletni strani www.anadesetnica.org/

Irena Destovnik

PRIREDITVE

ČETRTEK, 27. 6.

18.00 PLIBERK, kulturni dom – Društvo Glasbena šola
Nastop učencev iz oddelka Pliberk

20.15 CELOVEC, na dvorišču Mohorjeve – Mohorjeva založba in Društvo Dvojezični zbor
Pod milim nebom – Open air.
Nastopajo: Wolfgang Puschnig, Ali Gaggl idr.

PETEK, 28. 6.

13.00 DOBRLA VAS, otroški vrtec – Otroški vrtec Mavrica
Zaključno praznovanje
CELOVEC, dvorana Mladinskega doma – Dvojezični vrtev SSD Celovec, Varstvo ABCČ, Mladinski dom
15.00 Zaključna prireditev v znamenju projekta »Hiša«

15.00 CELOVEC, v Evropski hiši – Rennerjev inštitut
Skupne vizije za Evropo; podijska diskusija: Alfred Gusenbauer, Peter Ambrozy, Borut Pahor in Piero Fassino; moderacija Peter Kaiser

19.00 BISTRICA NA ZILJI, v župnišču »Knjižne presoje«. Katarina Marinčič »Prikrita harmonija«, Boris Pahor »Tržaški odzivi«, René Rémond »Krščanstvo na zatožni klopi«

19.30 PLIBERK, kulturni dom – Mlada Podjuna
20-letnica in predstavitev zgoščenke Mlade Podjune. Sodelujejo: Mlada Podjuna, šolski pevski zbor iz Šmihela, otroška plesna skupina vaške skupnosti Libuče.

20.00 GLOBASNICA, v šotoru
Poletna veselica.
Nastopa ansambel Gašperji

SOBOTA, 29. 6.

14.00 ŽELEZNA KAPLA, hotel Obir – Čebelarstvo društvo Železna Kapla
90 let Čebelarstvo društvo. Kulturni spored sooblikujejo: MGZ Bad Eisenkappel, MePZ SPD Zarja, Trio Pegrin

19.30 DOBRLA VAS, Kulturni dom – SPD Srce
Srce goes Rock – Live concert
ŠENTPRIMOŽ, kulturni dom – SPD Danica

19.30 Krstna izvedba otroške gledališke predstave – Zgodba iz ul. »Na jasi«. Nastopa otroška gledališka skupina SPD Danca. Režija: Anita Hudl, Sonja Kert-Wakounig

20.00 ŠMIHEL, v galeriji Fran – Galerija Fran
Odprtje 1. gostujoče razstave »Simona Ana Krajger – Oljne slike«

NEDELJA, 30. 6.

9.00 OBIRSKO, pred cerkvijo – Farni svet Obirsko
Sv. maša, nato žegnanje z triom Pavlič

9.00 BRNCA
Farni praznik v Šentjobu

11.00 GLOBASNICA, v šotoru
Poletna veselica.
Igra Podjuniški trio

13.30 KOČUHA, camping Rož – SPD Gorjanci
Prijateljsko srečanje – koncert
Zg. ŽAMANJE, gostilna Picej-Tedl – SPD Vinko Poljanec
19.30 Občni zbor

PONEDELJEK, 1. 7.

20.00 TINJE, v domu – Sodalitas
Odprtje razstave »Abeceda-ABC«. Razstavlja Blaž Župančič

PETEK, 5. 7.

18.00 TINJE, v domu – Sodalitas
Slikanje akvarelov. Vodi Andrej Dolinar, Traja do nedelje 7. 7., do 17.00 ure

20.00 PLIBERK, kulturni dom – Gostilna Dom, Društvo Kulturni dom
Kulinarčni večer s slovaško folklorno skupino Oravan

20.30 ŠENTJAKOB, v farovžu – SPD Rož, Dvojezični zbor, SPZ
Koncert. Nastopa Sandy Lopčič Orkester

SOBOTA, 6. 7.

17.00 ŠENTJANŽ, k & k – SPD Šentjanž
Tamburaški festival. 100-letnica šentjaniških tamburašev

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu razpisuje
mednarodno likovno kolonijo mladih

ki bo od 25. do 31. avgusta 2002 v Vuzenici v Sloveniji z udeležbo iz Avstrije, Madžarske, Italije in Slovenije. Kolonije se lahko udeležijo otroci med 10. in 15. letom. Prijave (do 15. 7. 2002) in podrobne informacije: Slovenska prosvetna zveza Celovec, Tarviser Str. 16, tel.: 0463/514300-20, email: spz@slo.at

Kelih z Borovnice – rojstni dan; Lojzka Oraže iz Semislavč – 50. rojstni dan; Rezi-ka Sturm iz Šentpetra – osebni praznik; Hanzi Inzko iz Celovca – rojstni dan; Ana Bürger iz Celovca – rojstni dan; Margareta Ižep iz Podkrajca – rojstni dan; Alojz Gregorič iz Male vasi – rojstni dan; Ana Kapp z Blata – rojstni dan; Marija Krajnc iz Libuče – rojstni dan; Marija Bricman iz Strpne vasi – rojstni dan; inž. Peter Dovjak s Srednjega Kota v Selah – rojstni dan; Marjan Pečnik iz Rut pri Šmihelu – rojstni dan; Nadja Pegrin iz Sel – 30. rojstni dan; Lado Hajnžič z Rebrce – rojstni dan; Petra Olip iz Borovelj – 30. rojstni dan; Karl Böhm iz Celovca – 60. rojstni dan.

Za posredovanje imen slavljenk in slavljenecv se zahvaljujemo predvsem slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

19.30 ROŽEK, podružniču cerkev na Humcu – KD Peter Markovič, Katoliška mladina Rožek
Koncert klasične glasbe.
Nastopa Akkordeonissimo, ansambel akoredonov glasbenega konzervatorija v Celovcu

NEDELJA, 7. 7.

10.00 SELE, gospodarski center – DSG Sele/Zell
Selsko žegnanje s sv. mašo, nato dopoldanski napitek s triom Drava.
Ob 19.30 igra za ples Alpe Adria Band
RADIŠE, kulturni dom – SPD Radiše
14.00 Zaključek delovne sezone SPD Radiše

Čestitka

Pepca in Franc Rehsmann iz Šentjakoba v Rožu praznujeta 50-letnico poroke. K prazniku čestitajo otroci z družinami!

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO CELOVEC vabi na

PLANINSKI IZLET

20. in 21. julija 2002
na Pogačnikov dom (2050 m), Stenar (2501 m) ali Bovški Gamsovec (2392 m) ali Razor (2601 m)

Peljali se bomo z avtobusom v dolino Zadnjico v Trenti. Od tam peš hoje ca. 4 ure do Pogačnikovega doma. Povzdig na omenjene vrhove (hoje 1 do 2 uri) po volji. Naslednji dan 4 ure hoje do Aljaževga doma v Vratih (1015 m). Od tam z avtobusom domov.

Pod do Pogačnikovega doma in na Razor ali na Stenar ni zahtevna. Pot na Bovški Gamsovec je zahtevnejša, a zavarovana.

Odhod z avtobusom od Pliberka Zadruga Market – 7.00; Dobrla vas Zadruga Market – 7.15; Celovec ZVEZA BANK 8.00, Svetna vas kolodvor 8.15; Šentjakob v Rožu Zadruga Market 8.30

Skupni večer v koči – tam prespimo (spalna vreča ali rjuha).

Cena prevoza in prenočitve za člana: 10 euro.

Oprema: planinski čevlji, kapa ali klobuk, veterka, potni list

Prijave: do 10. julija 2002; tel.: 04254/2545 (Lesjak); 0463 512365/21 (Riegelnik); 04227 3235/15 (Brumnik)

Slovenski vestnik – usmerjenost lista seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodno-političnem interesu. SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71
e-mail: sonja.wakounig@slo.at

UREDNICA
Sonja Wakounig (-50)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI
Tarviser StraBe 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletext 299

ČE 27. 6. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PE 28. 6. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 29. 6. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi – ...

NE 30. 6. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena

PO 1. 7. ■ 18.00 Kratek stik

TO 2. 7. ■ 18.10 Otroški spored

SR 3. 7. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 30. 6. ■ 13.30 ORF 2 • Marljivi kot njihove izvoljenke so tudi čebelarji na južnem Koroškem. To pa že 90 let • Tudi v počitnicah bodo pridno vadili: Učenci slovenske glasbene šole na Koroškem vabijo na zaključni koncert na Ziljsko Bistrico • Nika Sommeregger, mlada koroška rojakinja, se uveljavlja v alternativni dunajski sceni • 6. prekomerni maraton in štafetni maraton Kralj Matjaž.

PO 1. 7. ■ 4.25 ORF 2 15.55 TV SLO1 (Pon.)

RADIO DVA – 105,5

DNEVNI SPORED OD PONEDELJKA DO PETKA:

6.00 Dobro jutro 9.00 Sol in poper 12.07 Žurnal, nato glasba 3 krat 3 13.00 Klub Radio dva 15.00 Lepa ura 17.17 Žurnal 17.30 Naša pesem

SO ■ 6.00 Glasba (zborovska, narodnozabavna) 7.00 Domača budilka 8.30 Otroški vrtljak 9.00 Sobotno dopoldne 12.00 Glasbena 3 krat 3 13.00 Evropa v enem tednu 13.23 Glasba 14.00 Slovenske popevke 15.00 Farant

NE ■ 6.00 Glasba (zborovska, narodnozabavna) 7.00 Domača budilka 8.30 Zajtrk s profilom 10.00 Zimzelene melodije 10.30 Svetopisemske zgodbe 11.00 Iz zlate dvorane 12.00 Glasbena 3 krat 3 13.00 Radio dva v zrcalu 15.30 Narodnozabavna in zborovska glasba 16.00 Vikend

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 28. 6. ■ 19.00 Zrcalo kulture Pozor, glasba! O glasbeni sceni v Celovcu (pon. 29. 6., 1.00) 23.00 Rdeči Boogie glasbeni magazin s koncertnimi termini in drugimi glasbenimi poročili 24.00 Soundtrack Soundtrack tedna: Jebiga - več kot glasba iz filma

SO 29. 6. ■ 18.00 Svet je vas Svetovni kongres o prehrani v Rimu (pon. 2. 7., 1.00) 20.06 Yugo-Rock Tri ure polne zabave in jugoslovanske glasbe 23.00 Siesta Oddaja kabareta, zabave in nonsensa.

NE 30. 6. ■ 19.00 Music for the Masses Nove zgoščenke, glasbene novice, predstavitev skupin, recenzije filmov. 22.00 For those about to Rock Vse to, kar drugi nikoli ne bi vrteli 24.00 Izven zakona (pon.): Ana Pupedan

PO 1. 7. ■ 18.00 Zdrava ura Tokrat: dr. Franz Inzko 19.00 Ta mera Migracija in film 24.00 Forum O topografiji v sosednjih državah: mag. Rudi Vouk in dr. Damijan Trpin

TO 2. 7. ■ 19.00 V pogovoru Erwin Lanc (pon. 3. 7., 1.00) 21.00 Noche Latina Oddaja z južnoameriško in šansko glasbo 23.00 Vešča Glasba vseh stilističnih in zemljepisnih smeri. Studijski gost tokrat: Kristian Schellander

SR 3. 7. ■ 19.00 Literarna kavarna Dnevi literature nemškega jezika v Celovcu (pon. 4. 7., 1.00) 20.06 Voz Latina Glasba in informacije iz Latinske Amerike 22.30 Mad Force Da Hip Hop Radio Show

ČE 4. 7. ■ 19.00 Po Koroškem Predstavitev podjetja Contrapunkt Soziale Betriebe GmbH. (pon. 5. 7., 1.00) 20.06 Yesterday & Today Glasbena oddaja o najvažnejših dogodkih 60ih, 70ih, 80ih in 90ih let. 23.00 Leidest du? Skozi oddajo vodi Karsten Rühl

SLOVENSKI VESTNIK čestita

PRAZNUJEJO: Malka Sadovnik iz Lepene – rojstni dan; Hani Kuchar iz Železne Kaple – rojstni dan; Albina in Herman Lausegger iz Podna – zlato poroko; Pavel Erzen in Pavel Lipnik iz Lovank – rojstni dan; Matevž Ravnjak iz Spodnjih Vinar – rojstni dan; dr. Pavel Apovnik iz Šmarkeža – rojstni dan; Johana Steharnik – 50. rojstni dan; Marica Maliha in Hani Blajer, članici društva upokojencev Šentjakob – rojstni dan; Marija Bricman iz Strpne vasi – 90. rojstni dan in god; Marija Olip iz Sel – 90. rojstni dan; Marija Pitschek na Klopcah pri Škofičah – 80. rojstni dan; Hanzi Ogris – Kovač s Šajde – rojstni dan; Nani Oraže – Hajnžičeva iz Sel – rojstni dan; Hanzi

LJUBLJANA – NAGRADA ZA NAJBOLJŠI ROMAN

Katarina Marinčič dobitnica nagrade Kresnik

Na kresni večer, 23. junija 2002, so na Rožniku, hribu nad Ljubljano, kjer je poleg gostilne Cankarjeva spominska soba in kamor Ljubljanci – z drugačnimi nameni – tradicionalno »romajo« na predvečer prvega maja, že dvanajstič podelili Kresnika, in sicer ga je za meščanski družinski roman »Prikrita harmonija«, prejela mlada pisateljica Katarina Marinčič, ki je pred nagrajenim delom napisala že dva romana, in sicer »Te-rezo« in »Rožni vrt«.

V ožji izbor za literarno nagrado Kresnik, ki jo dnevnik Delo vsako leto podeli najboljšemu, v slovenskem jeziku na-

pisanem romanu, je poleg nagrajene Katarine Marinčič prišla še ena mlada pisateljica, Polona Glavan, ter trije pisatelji, Jože Hudeček, Andrej E. Skubic in Lenart Zajc.

Polona Glavan, prevajalka, letnik 1974 – ena njenih kratkih zgodb je pred kratkim v nemškem prevodu izšla pri založbi Drava – se je v ožji izbor uvrstila z romanom »Noč v Evropi«, ki že v naslovu parafrazira film Jima Jarmuscha »Noč na zemlji«, v katerem se – tako kot v romanu – medsebojno prepletajo zgodbe petih posameznikov, ki po naključju preživijo deset skupnih ur na vlakcu. Jože

Hudeček, najstarejši med njimi, ki je veselje nominacije okusil že leta 1997 in ki se je večino svojega življenja ukvarjal z novinarstvom na področju kulture, je kandidiral z romanom »Gluhot«, ki je, tako kot vsa njegova literarna dela, posvečena Ljubljani. Andrej Skubic je Kresnika že dobil pred dvema letoma za roman »Grenki med«. »Fužinski bluz«, s katerim je kandidiral za nagrado za najboljši roman, napisan leta 2001, je šele njegov drugi roman. Dogajanje je postavil v ljubljansko blokovsko naselje Fužine, ki je kot konglomerat različnosti podlaga za pisateljevo razmišljanje o sodobnem načinu življenja. Lenart Zajc v romanu »Zguba«, ki je nadaljevanje njegovega prvenc »5 do 12«, pa nekdanje dijake sooči z dilemami sveta odraslih.

Irena Destovnik

ZASEDANJE KURATORIJA ZA SKLAD VRTCEV

Sprejeti sklepi so pozitiven korak naprej

Včetrtek, 20. junija 2002, je bila seja Kuratorija koroškega sklada zasebnih dvojezičnih vrtcev. Mag. Jože Blajs, član kuratorija in tajnik Delovne skupnosti zasebnih dvojezičnih vrtcev, je zasedanje kuratorija in sprejete sklepe ocenil dobro in jih imenoval »pozitiven korak za obstoj vrtcev«.

Kuratorij je sprejel oz. potrdil tri odločbe: obvezna višina samopriskevka staršev, profil za nastavitve dvo- in večjezič-

nih vzgojiteljev in vzgojiteljic, smernice za jezikovno-pedagoške koncepte. Vse odločbe so bile soglasno sprejete.

Pri obveznem samopriskevku staršev gre za kritje stroškov; vzgojiteljice in vzgojitelji morajo slovenščino obvladati tekoče in pri zadnji odločbi gre za samoumevno uporabo jezikov glede na jezikovno znanje in potrebe otrok. Če ima vrtec večjezično ponudbo, je tretji jezik treba učiti, poučevati, uporabljati naj-

padle, na žrtve nacionalsocializma dobil resnično dostojnost. S tem bo izpoved »nikoli več« dobila tudi svojo praktično uveljavitev. To pa je to, kar so si vsi tisti srčno želeli, ki so v boju zoper nacionalsocialistično nasilje padli. V tem smislu naj velja torej naš poklon »Slava padlim za svobodo«.

V nemškem delu svojega govora je Sturm poudaril, da pri tem ne smemo pomešati vzroka in posledic, kadar govorimo o povojnih kršenjih človekovih pravic. »Trebajo jih je obžalovati, a vzrok vsega zla je nacionalni socializem«. Brez njega ne bi bilo vojne, pa tudi ne upora.

V zvezi z odporom deželne glavarja Haiderja proti razsodbi ustavnega sodišča je Sturm spomnil na nevarnost, da je neupoštevanje ustave in pravne države lahko začetek hudih konfliktov, kot se je zgodilo na Kosovu.

Kulturno-umetniški okvir proslavo so prispevali recitatorji Maja Malle, Karolina Rozman, Erhard Ošina in Tonči Schlapper in MePZ »Danica« iz šentprimoža ter Mestna godba iz Kranja. Povezoval je Franci Sadolšek, scenarij in režijo je opravil Jože Rovšek, za pogostitev pa so poskrbeli člani SŠK »Obir«.

F. W.

manj štiri ure tedensko in tri leta neprekinjeno. Sprejete odločbe bojo začele veljati dan po objavi v Koroškem deželnem listu (Landeszeitung).

Finančna plat sklada je še odprta, ker proračun še ni sklenjen. Višina proračuna je odvisna od dejanskega primanjkljaja, ki ga bo sklad moral pokrivati in pa od udeležbe oz. sodelovanja občin. Glede na to, da je vzdušje v kuratoriju dobro in konstruktivno, je pričakovati, da pri sestavi proračuna ne bo večjih zatikanj.

Mag. Blajs je posebej poudaril pripravljenost kuratorija, da se s sodnimi pedagoškimi prijemi že z najmlajšimi, to je z otroci v vrtcih, dela v duhu spoštovanja in upoštevanja slovenščine. Seveda pa bo veliko odvisno od vzgojiteljic in njihovega angažmaja, kako se bojo ti sodobni vzgojni koncepti uveljavili oz. prenesli v vsakdan.

F. W.

SPD ŽELEZNA KAPLA

Trideseto srečanje štirih zborov v Brežicah

MePZ Zarja ob nastopu v Brežicah

Pod naslovom »30 let skupaj« smo se 8. junija v Brežicah srečali štirje pobrateni pevski zbori – to so MePZ Svoboda iz Stražišča pri Kranju, MePZ KUD Brežice, MoPZ Vasilij Mirk iz Proseka – Kontovela in seveda MePZ Zarja iz Železne Kaple.

ŠOLSTVO

Protestna akcija v deželni vladi

Pretekli torek so se zbrali učenci/učenke in starši LŠ Radweg pri Trgu in Libuč na stopnišču deželne vlade in glasno zahtevali ohranitev dvo- oziroma večrazredne šole ter razgovor s šolskim referentom Haiderjem. Do tega razgovora ob navzočnosti deželnih svetnikov Wurmitzerja, Schaunig-Kanduth in

Ambrozyja in nekaterih staršev je tudi prišlo, kjer so politiki obljubili, da bo do 9. julija prišlo do pozitivne rešitve vseh prizadetih šol.

Kot je znano so se starši LŠ Libuč že nekaj mesecev potegovali za termin pri dež. glavarju Haiderju, katerega pa niso dobili. Šele protestna akcija je staršem odprla vrata do razgovora. Starši namreč zahtevajo ohranitev dvorazredne LŠ v Libučah na osnovi 20 učencev (delitveno število pa je 21) tudi za šolsko leto 2002/03. O tej problematiki so se v deželni vladi tudi pogovarjali že pred začetkom protestne akcije.

M. Š.

Učenci in starši iz Libuč so se zbrali v deželni vladi in zahtevali ohranitev dvorazredne šole

Foto: Štukelj

Čebelarstvo društvo Železna Kapla

vabi na praznovanje svoje

90. obletnice

v soboto, 29. junija 2002, ob 14. uri

v hotel Obir v Železni Kapli

Spored: pozdravni govori, MGVB Eisenkappel, MePZ Zarja, Trio Pegrin, ogled razstave

Prisrčno vabljeni!

NADALJEVANJE STRAN 2

PERŠMAN-PODPECA-ZKP

Proslava ob 60-letnici upora pri Peršmanu

Projekt evropske integracije bo uspel, če bo upošteval vso kulturno, jezikovno raznolikost Evrope, če bo upošteval enakopravnost med narodi in narodnostnimi skupnostmi, če bo razvil mehanizme, ki bodo gradili zaupanje in medsebojno spoštovanje od najosnovnejše ravni do ravni vlad in držav, torej če se bo izrekel proti vsaki politiki, ki temelji na populizmu, ksenofobiji in nacionalizmu in desnem ekstremizmu.

Kajti izkušnje kažejo, da je razvnete nacionalistične strasti le težko pomiriti. Zato je tudi tako pomembno, da se iz preteklosti učimo, da v sedanjosti prispevamo k sožitju, k sodelovanju, k strpnosti. To je seveda naloga vlad, učnih načrtov, šolskih sistemov, medijev in še bi lahko našteval, a tudi naloga vsakega posameznika. Le tako bo naš spomin na preteklost, na

Letošnje srečanje v Brežicah je bilo zelo prisrčno in prijateljsko, postali smo v teh letih že pravi prijatelji in vselej se srečanja zelo veselimo. Postali smo vsi že malo starejši, zato se še bolj veselimo, da tudi mladi gojijo to našo tradicijo srečavanja naprej.

Pa če smo že v Brežicah – tam blizu je vinorodni kraj Bizeljsko in tja so nas prijazni Brežičani povabili v vinsko klet v Repnice, pa tudi bizeljski grad smo si ogledali. Vina in dobrega golaža ni manjkalo.

Spet v Brežicah smo se lotili še vaj, da smo lahko dobro pripravljene stopili na oder v viteški dvorani Brežiškega gradu pred številno publiko. Med občinstvom je bila tudi ministrica RS za kulturo gospa Andreja Rihter in nam namenila nekaj spodbudnih besed. Čestitala nam je za 30-letnico in nam zaželela še vrsto let srečavanj v pesmi.

M. K.

5. MARATON »KRALJA MATJAŽA« – 29. JUNIJA

Vrsta presenečenj in veliko športne prominence

Priprave za 5. maraton »Kralja Matjaža« so v polnem teku. Glavni organizator na avstrijski strani meje Christian Lopinsky nam je odgovoril na nekaj vprašanj.

Čigava je ideja za to športno prireditev?

Zanisel sta imela župana Franc Stakne iz Črne na Koroškem v Sloveniji in Janko Pajank z Bistrice pri Pliberku in tudi podžupan Andrej Wakounig je to idejo močno podpiral. V gostilni Loser smo tedaj ustanovili in izvolili organizacijski odbor, ki je to prireditev tudi pripravil. Marjan Žagar je bil odgovoren za organizacijo onstran meje, jaz pa na naši strani. Leta 1997 smo to tekaško prireditev izvedli prvič.

Šport zbljuje in povezuje različne skupine in ljudi. Je ta prireditev prispevek k boljšemu razumevanju tukaj ob meji?

Vsekakor. Šport ne pozna meja, šport povezuje ljudi različnih narodnosti in svetovnonazorne-

ga gledanja. Priporočam, da starši vključijo otroke v športno in kulturno dejavnost. Šport je gotovo eno izmed profilaktičnih sredstev proti uživanju raznih mamil.

Organizator Christian Lopinsky

Foto: Štukelj

Koliko tekačev in tekačic bo na startu letos?

Leta 1997 je pri 1. maratonu sodelovalo 27 tekačev, 24 jih je doseglo tudi cilj. Letos pričakujem 700 do 800 udeležencev. Važno je, da skupno vlečemo za isto vrv, da nekaj storimo za našo regijo. Ta prireditev ima tudi gospodarsko-turistično obeležje.

So prijave še možne?

Prijave so mogoče do 29. junija, do 12. ure na športnem igrišču v Šmihelu (štartnina) za vse discipline, od maratona do ljudskega teka.

Pripravili ste tudi bogat spremljevalni program. Kakšni so viški?

Viškov bo kar nekaj. Prireditev bo tudi z obiskom in sodelovanjem počastila slalomistka Sabine Egger, sodelovala bo z otroci in tudi podelila lepe nagrade. Prišla bosta tudi slalomista Tina Maze in Mitja Kunc iz Slovenije. Potem bo še žrebanje za pariški maraton leta 2003 in še razna presenečenja. Na štafetnem maratonu bodo sodelovali tudi Tanja Schneider, svetovni prvak v kik boksu Bernhard Sussitz, brata Standmann in drugi. Vabim vas, da se tudi vi aktivno udeležite tega športnega dogodka.

Hvala za pogovor! M. Š.

Anton Vencelj, Silva Vivod in Franz Kummer (z leve)

Foto: Štukelj

ŽELEZNA KAPLA

Naporen 5. mednarodni maraton

Kljub izredno visokim temperaturam, na asfaltu so namerili do 45 stopinj, se je zbralo okrog 50 atletov obeh spolov na startu v Preddvoru v Sloveniji. Tekalci in tekačice, najstarejši med njimi je bil 65-letni Pavel Zupančič iz Bohinja, so preko Jezerskega tekli v Železno Kaplo in nato

v Belo, kjer je bil tudi cilj. Neusmiljena vročina pa je terjala od atletov vse telesne rezerve, nakateri pa so morali predčasno s proge. Absolutni zmagovalec pri moških je bil 30-letni Anton Vencelj iz Novega mesta (02.44.21:44), pri ženskah je zmagala 36-letna tekačica Silva Vivod iz Poljan (03.03.21:28). Najboljši Avstrijec pa je bil domačin Franz Kummer, ki se je s časom 04.08.15:25 uvrstil v skupnem seštevku na 35. mesto od 39. atletov, ki so dosegli cilj.

M. Š.

26. SREČANJE SLOVENSKIH ŠPORTNIKOV

Zlato, srebro in bron za ekipe SŠZ

Namiznoteniška ekipa je odlično odrezala

Nad 30 mladih športnikov in športnic je 21. in 22. junija uspešno sodelovalo na srečanju športnikov iz obmejnih dežel v Slovenski Bistrici v Sloveniji. Zlato kolajno je osvojila nemizno teniška ekipa (dečki), srebrno odbojkarice, bronasto pa košarkarji in dekleta v namiznem tenisu. Nogometaši so nesrečno zgrešili finale in nato še izgubili tekmo za 3. mesto.

Po lanskoletnem zmagoslavju ekip SŠZ (štirikrat zlato, enkrat bron), so bili letos najuspešnejši mladi športniki in športnice slovenske majšine v Italiji (ZSSDI); osvojili so tri prva mesta (odbojka, nogomet in namizni tenis) in drugo mesto v košarki. Gostitelji pa so odnesli zlato v košarki.

Na tradicionalnem srečanju, ki že četrto stoletja povezuje

mladino iz štirih držav, je letos sodelovalo okrog 150 športnikov. Glavni organizator je bil spet Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez (OKS-ZSZ) in drugi.

Uspehi

V namiznem tenisu pri dečkih sta bila Manuel in Roman Oraže razred zase in prepričljivo osvojila zlato v ekipni razvrstitvi, pri posameznikih pa sta se talentirana Selana uvrstila v finale, kjer je zmagal Manuel s 3:0. Pri dekletih je za SŠZ tekmovala Melane Krainz (Humška skupnost) in osvojila 3. mesto. Srebro so osvojile odbojkarice pod vodstvom Alojza Opetnika (SK Aich/Dob). Izgubile so finale proti ZSSDI z 0:3. Premočna je bila tokrat tudi konkurenca za košarkaše KOŠA

(trener Bojan Grzetič), ki so izgubili dvoboj z zmagovalcem Slovensko Bistrico (27:72) in tudi z ZSSDI (40:61). Nogometši pod vodstvom Petra Jankulova so izgubili streljanje enajstmetrovk in nato še tekmo za tretje mesto proti enajsterici iz Madžarske z 2:4.

Šport povezuje

V imenu zamejskih športnih društev sta na otvoritveni slovesnosti oz. na slovesni podelitvi nagrad spregovorila predsednik Jure Kufersin ter tajnik Ivan Lukan. Oba sta poudarila dobro organizacijo in izvedbo tekmovanja ter izpostavila pomen srečanja mladih iz zamejstva v smislu krepitev športnega sodelovanja in razvijanja prijateljstva med mladimi iz sosednjih držav.

Za SŠZ so tekmovali:

nogometna ekipa: D. Dlopst, J. Stropnik, M. Grilc, D. Woschitz, G. Komar, D. Aleksič, S. Kojic, M. Sturm, Ch. Polanz (trener P. Jankulov)

odbojgarska ekipa: T. Partl, T. Partl, K. Lopinski, N. Dlopst, J. Opetnik, Chr. Fleiss, M. Britschko

košarkaši: B. Smrtnik, M. Lausegger, N. Grilc, A. Benetnik, M. Kocman, M. Smrtnik, Ž. Klemenčič

moštvo v namiznem tenisu: M. in R. Oraže, M. Krainz (vodja Mirko Oraže) I. L.

SLOVENIJA

Katanec ni več selektor

Srečko Katanec je po štirih Sletih vodenja slovenske nogometne reprezentance, katero je popeljal tako na evropsko kot svetovno prvenstvo, odstopil z mesta selektorja. Slovensko reprezentanco je Katanec vodil na 47 tekmah in z njo dosegel 18 zmag, 16 neodločenih izidov in 13 porazov. Katanec je šel za svoj največji uspeh to, da je uspel v Sloveniji ustvariti kult nacionalne reprezentance in vrniti ljudi na reprezentančne tekme. Vodstvo Nogometne zveze Slovenije mora novega selektorja poiskati do 1. avgusta. D. T.

SP V NOGOMETU

Vsi eksoti so izpadli

Svetovno prvenstvo v Južni Koreji in na Japonskem se nagiba h koncu. V četrtni finalu je za senzacijo poskrbela Južna Koreja, ki je eliminirala Španijo šele v streljanju enajstmetrovk (5:4). Turčija je presenetila z zmago proti Senegalom v podaljški z zlatim golom 1:0. Tesno zamgo sta zabeležili favoriti Brazilija (2:1 proti Angliji) in Nemčija proti ZDA 1:0. Prvo polfinalno srečanje je dobila Nemčija proti Južni Koreji z 1:0. Izid med Brazilijo in Turčijo pred zaključkom redakcije še ni bil znan.

ŠAHOVSKI OREH št. 205

Silvo Kovač

Glucksberg – Najdorf (Olimpijada Varšava 1935)

Za napad na belega kralja je velemejster Najdorf žrtvoval dve figuri in kralja prisilil na potovanje na tretjo vrsto, kjer ga zaradi aktivnih črnih figur, čaka novo presenečenje. Kako je črnemu, ki je na potezi, us-

pelo izpeljati zmagovito kombinacijo, je naloga reševalcev.

Rešitev štev. 204

Že prva poteza belega 1.Tf8+! napoveduje hiter obračun s črnim kraljem. Za belega je slabše nadaljevanje 1.Dd5+ Kh7. Po izsiljenem 1...Tf8: sledi 2.Dd5+ in kralj ima samo polje h7 za umik, saj na 2...Kh8 se po 3.ef8D+ na šahovnici pojavi nova bela dama. Na 2...Kh7 pa se po 3.ef8S+! beli kmet promovira v skakača s šahom in po umiku kralja 3...Kh8 drugi skakač 4.Seg6 matira črnega kralja. Lepa in duhovita kombinacija belega!

